

Tiesu administrācija

E-lietas jomas mērķarhitektūra

Versija 1.0

Māris Kumerdanks, 16.04.2025.

Prezentācijas saturs

01

Jomas vispārīgs raksturojums

02

Jomas mērķarhitektūra

03

Jomas mērķarhitektūras ieviešanas ceļa karte

Jomas vispārīgs raksturojums

Jomas tvērums

- E-lietas joma ietver **izmeklēšanas, tiesvedības un sodu izpildes procesus digitālajā vidē.**
- Integrēts risinājums **kriminālprocesiem, administratīvām lietām un civillietām.**
- Iesaistītās iestādes: **Tiesu administrācija, Prokuratūra, IeM IC, IeVP, VPD** u.c.

Esošās situācijas problēmas un iespējas

STIPRĀS PUSES	VĀJĀS PUSES
• Centralizēta lietu pārvaldība – E-lietas platforma nodrošina vienotu piekļuvi lietu datiem un procesiem. • Integrācija ar citām valsts informācijas sistēmām – nodrošina efektīvu datu apmaiņu starp iestādēm. • Veicina efektīvāku sodu izpildi un uzlabo resocializāciju, izmantojot digitālus risinājumus soda izpildē • Automatizētas darbplūsmas – daudzi procesi, piemēram, dokumentu aprīte, tiek veikti automātiski. • Juridiskais regulējums – platforma atbilst valsts informācijas sistēmu prasībām.	• Nepietiekama augstas pieejamības infrastruktūra – nepieciešams uzlabot sistēmas uzticamību un nepārtrauktību. • Datu pārvaldības un piekļuves kontroles izaicinājumi – lietotāju tiesību administrēšana dažādās iestādēs var būt sarežģīta. • Nepietiekama funkcionalitātes harmonizācija starp dažādām institūcijām.
IESPĒJAS	DRAUDI
• Jaunu datu apmaiņas un integrācijas mehānismu ieviešana – API un servisu arhitektūras attīstība. • Datu analīzes un mākslīgā intelekta pielietošana – automatizēta dokumentu klasifikācija, prognozēšana un analītika. • Efektīvāka un atbilstošāka soda piemērošana. • Paplašināta funkcionalitāte lietotāju ērtībām – digitālās identifikācijas un e-paraksta integrācija. • Migrācija uz modernizētu IT infrastruktūru – pāreja uz valsts pārvaldes datu centru pakalpojumiem.	• Normatīvo aktu izmaiņas – nepieciešamība pielāgot sistēmu jauniem regulējumiem. • Kiberdrošības riski – pieaugošie draudi, kas saistīti ar neautorizētu piekļuvi un DDoS uzbrukumiem. • Resursu ierobežojumi – finansējuma un cilvēkresursu trūkums sistēmas uzturēšanā un attīstībā.

Jomas attīstības mērķi

- **Vienotas digitālās vides nodrošināšana** – veicināt visu ar izmeklēšanu un tiesvedību saistīto iestāžu informācijas sistēmu integrāciju, nodrošinot vienotu un lietotājam draudzīgu piekļuvi datiem.
- **Datu pieejamības un kvalitātes uzlabošana** – nodrošināt, ka visām iesaistītajām iestādēm ir pieejami aktuāli un precīzi dati, kas nepieciešami lēmumu pieņemšanai un procesu norisei.
- **Drošības un atbilstības stiprināšana** – ieviest augstākos kiberdrošības standartus, nodrošinot datu aizsardzību, atbilstību normatīvajiem aktiem un nepārtrauktu sistēmas pieejamību.
- **Automatizācijas un mākslīgā intelekta pielietojums** – attīstīt un integrēt automatizētus risinājumus, kas palīdzētu samazināt manuālās darbības, veicinātu efektīvāku dokumentu apripi un uzlabotu datu analīzi.
- **Augstas pieejamības un mērogojamības nodrošināšana** – attīstīt infrastruktūru, kas ļauj sistēmai efektīvi pielāgoties pieaugošam datu un lietotāju skaitam, kā arī nodrošināt darbību nepārtrauktību.
- **Lietotāju pieredzes uzlabošana** – izstrādāt lietotājam draudzīgas saskarnes un nodrošināt ērtu piekļuvi sistēmas funkcionalitātēm gan iestāžu darbiniekiem, gan tiesvedības dalībniekiem, gan personām, kuras iesaistītas soda izpildes procesos.
- **E-lietas infrastruktūras un drošības uzlabojumi** – pāreja uz centralizētu mākoņdatošanas risinājumu un jaunu kiberdrošības stratēģiju ieviešana.
- **Privātā sektora digitalizācijas veicināšana** – radīt iespējas privātajam sektoram izmantot E-lietas platformu, lai attīstītu jaunus pakalpojumus un uzlabotu esošos procesus.

Jomas arhitektūras principi

- **Datu integritāte un savietojamība** – nodrošināt, ka dati ir uzticami, vienoti strukturēti un viegli apmaināmi starp dažādām sistēmām, t.sk. Datu izplatīšanas un pārvaldības platformu (DAGR).
- **Modularitāte un pielāgojamība** – veidot arhitektūru tā, lai katru komponenti būtu iespējams attīstīt un pielāgot neatkarīgi, samazinot ietekmi uz citiem sistēmas elementiem.
- **Drošība pēc noklusējuma** – ieviest principu, ka drošības prasības tiek iekļautas visos sistēmas izstrādes un uzturēšanas posmos, lai nodrošinātu datu aizsardzību un piekļuves kontroli.
- **Atvērto standartu un tehnoloģiju izmantošana** – balstīt sistēmu izstrādi uz atvērtiem un starptautiski atzītiem standartiem, kas veicina sistēmas ilgtspēju un izmantojamību ilgtermiņā.
- **Resursu efektīva izmantošana** – optimizēt tehnoloģiskos un cilvēkresursus, lai nodrošinātu sistēmas uzturēšanu un attīstību ekonomiski izdevīgā veidā, t.sk. izstrādājot un izmantojot koplietošanas rīkus.
- **Lietotāju iesaiste un atgriezeniskā saite** – veicināt sistēmas attīstību, balstoties uz reālām lietotāju vajadzībām un pastāvīgi pilnveidojot funkcionalitāti, lai tā atbilstu praksē nepieciešamajiem procesiem.
- **Privātā sektora iesaiste** – veicināt sadarbību ar privāto sektoru, lai attīstītu jaunus pakalpojumus un risinājumus, kas balstīti uz E-lietas platformu.

Jomas mērķarhitektūra

Juridiskais skats

- **Procesu norises elektroniskā vidē valsts platformas likums**
Jāgroza pārejas noteikumi, lai skaidri noteiktu pāreju uz pilnībā digitalizētu lietu pārvaldību un elektronisko dokumentu glabāšanu.
- **MK noteikumi Nr. 217 "E-lietas platformas datu apstrādes noteikumi"**
Jāprecizē nosacījumi par ieslodzīto piekļuvi E-lietas portālam, nosakot drošības prasības un pieejamības nosacījumus.
- **Kriminālprocesa likums**
Jāpaplašina elektronisko lietu izmantošanas tvērums, pagarinot pārejas periodu un precizējot pirmstiesas izmeklēšanas digitālo procesu kārtību.
- **Administratīvās atbildības likums**
Jāpielāgo elektronisko dokumentu aprites un arhivēšanas termiņi atbilstoši digitālo procesu prasībām.
- **MK noteikumi Nr. 850 "Kriminālprocesa informācijas sistēmas noteikumi"**
Jāveic izmaiņas, lai nodrošinātu e-lietu datu apmaiņas savietojamību ar citām tiesībsargājošām iestādēm un nodrošinātu automatisku dokumentu plūsmu.
- **MK noteikumi Nr. 177 "Prokuratūras informācijas sistēmas noteikumi"**
Jāgroza noteikumi, lai nodrošinātu prokuratūras datu integrāciju ar E-lietas ekosistēmu un Eiropas prokuratūras sistēmu.
- **Ieroču aprites likums**
Jānosaka prasības digitālai reģistrācijai un licenču pārvaldībai elektroniskā vidē, nodrošinot ātrāku un efektīvāku administratīvo procesu.
- **Ieroču reģistra noteikumi**
Jādefinē datu nodošanas un atjaunošanas mehānismi digitalizētā reģistrā, lai uzlabotu piekļuves kontroli un informācijas integritāti.
- **Ieslodzījuma vietu pārvaldes likums**
Jāpaplašina digitālās informācijas apmaiņa starp ieslodzījuma vietām un tiesu iestādēm, lai nodrošinātu ātrāku un caurspīdīgāku datu apstrādi.
- **Ieslodzīto informācijas sistēmas noteikumi**
Jāpapildina nosacījumi par ieslodzīto digitālo profilu informācijas pieejamību un datu apstrādes kārtību, lai atvieglotu iestāžu darbu un uzlabotu integrāciju ar citām tiesu sistēmām.

Tiesu administrācija

Organizācijas skats: Mērķa funkcijas

Pirmstiesas izmeklēšana	Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības nodrošināšana	Valsts kompensāciju cietušajiem nodrošināšanas	Tiesvedības process	Datu apmaiņa starp iestādēm (KKP)
Datu pieejamība (ELP)	Tiesas nolēmumu un sodu izpildes nodrošināšana	Procesuālo darbību veikšana	Ekspertīžu veikšana	Pirmstiesas lietu datu apmaiņa
Ieslodzīto resocializācija un izglītošana	Probācijas uzraudzība un resocializācija	Maksātspējas procesa uzraudzība un administrēšana	Izpildu lietvedība	Administratīvais process iestādē (Konkurences padome)
Organizācijas izmaiņas				

Organizācijas skats: Mērķa pakalpojumi

Semantiskais skats

Esošs resurss:

- E-Lietas platforma
- Koplietošanas rīki (arhivācija, anonimizācija, eZīmogs, skenēšana u.c.)
- Reģistri/Valsts informācijas sistēmas
- Koplietošanas klasifikatori
- Vienotais pieteikšanās modulis
- Vienotais maksājumu modulis

Jauns informācijas resurss:

- DAGR
- Koplietošanas klasifikatori
- Koplietošanas rīki (t.sk. MI)
- Reģistri
- Datu kopas

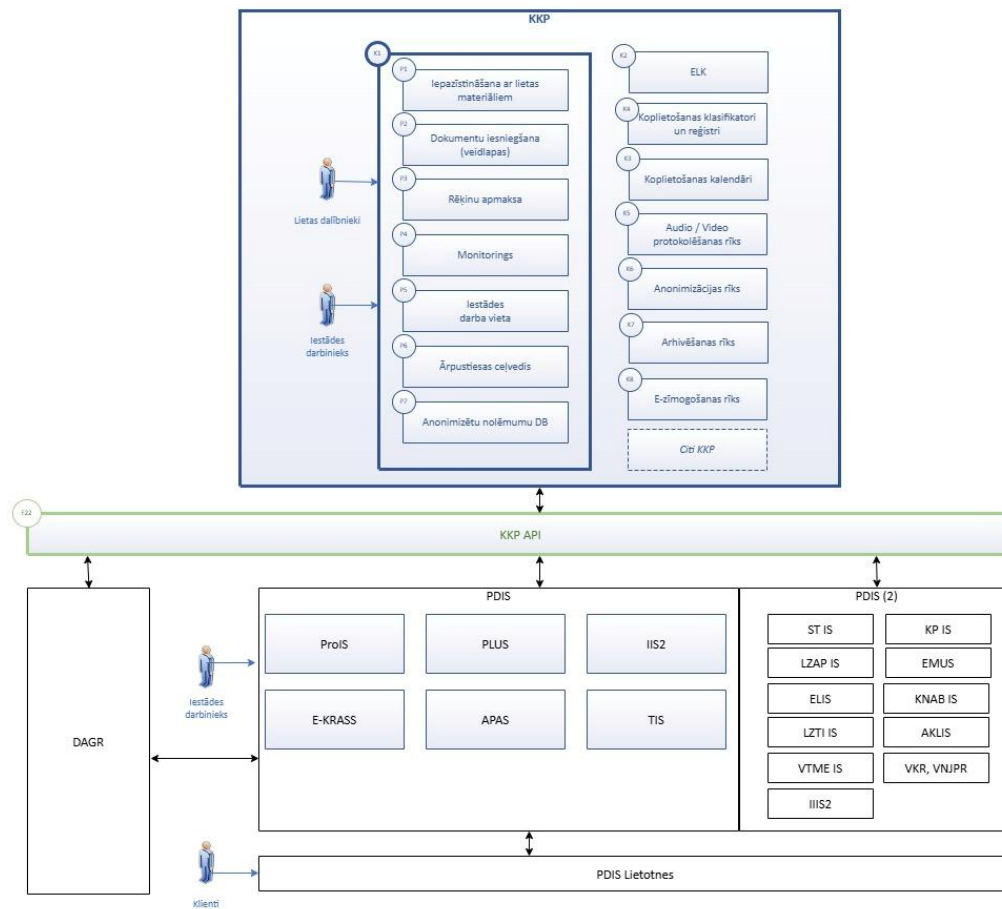

Tehniskais skats: Informācijas sistēmas

Tiesu informatīvā sistēma	E-lietas platforma	Valsts vienotā datorizētā zemesgrāmata	Izpildu lietu reģistra informācijas sistēma	Elektronisko izsoļu vietne
Valsts kompensācijas reģistrs	Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības reģistrs	Elektroniskās zīmogošanas un uzticamības pakalpojumu integrācijas starpniekprogrammatūras platforma	Kriminālprocesa informācijas sistēma	Administratīvo pārkāpumu procesa atbalsta sistēma
Integrētā Iekšlietu informācijas sistēma	Kriminālistikas pārvaldes ekspertīžu laboratorijas informācijas sistēma	Ieslodzīto informācijas sistēma 2	Prokuratūras informācijas sistēma	Probācijas klientu uzskaites sistēma
Elektroniskā maksātspējas uzskaites sistēma	Konkurences padomes PDIS	Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja PDIS	Ieslodzīto uzskaites datu bāze	Ieslodzīto informācijas sistēma
Jauns risinājums	Risinājuma attīstība	Beidz pastāvēt		

Tehniskais skats: Sistēmu sadarbība

Tehniskais skats: IKT infrastruktūra

- **IKT infrastruktūrai jābūt modulārai** ar standartizētām saskarnēm, lai samazinātu sarežģītību un atvieglotu nākotnes izmaiņas.
- **Jāievēro nedalītas atbildības princips** – vienots atbildīgais par sistēmu plānošanu, izstrādi un ieviešanu.
- **Regulāra infrastruktūras atjaunināšana un uzturēšana** ir būtiska efektivitātei un atbilstībai mainīgajām prasībām.
- **Jānodrošina dažādas funkcionalitātes**, piemēram, transkripcija, anonimizācija, straumēšana.
- **E-lietas attīstības principi un standarti ir regulāri jāaktualizē**, lai nodrošinātu veiksmīgāku attīstību un minimizētu funkciju dublēšanos.
- **Plānots izmantot valsts pārvaldes datu centru infrastruktūru**, tai skaitā publiskā sektora nodrošinātos IaaS/PaaS pakalpojumus

Mērķarhitektūras ieviešanas ceļa karte

Mērķarhitektūras ieviešanas iniciatīvas

	Aktivitāte	Atbildīgais	Termiņš
1.	Drošības un tiesībsargājošo iestāžu digitālo risinājumu attīstība	IeM IC	2029.gada 31.decembris
2.	Tiesvedības procesu pilnveide kriminālprocesā un civilprocesā	TA, MKD	2029.gada 31.decembris
3.	Satversmes tiesas, Konkurences padomes un KNAB integrācija	TA, KP, KNAB	2029.gada 31.decembris
4.	Prokuratūras informācijas sistēmas (ProIS) attīstība	LRP	2029.gada 31.decembris
5.	Ieslodzījuma vietu pārvaldes tīklu pārbūve	IeVP	2029.gada 31.decembris
6.	PLUS pārcelšana uz jaunajām tehnoloģijām	VPD	2029.gada 31.decembris

Mijiedarbība ar citām jomām

Nr.	Joma	Komponents	Ietekme
1.	Datu pārvaldība un koplietošana	Atvērto datu nodrošināšana (datu atkalizmantošana) Lielapjoma datu uzglabāšana atvērto datu formā (t.sk. augstvērtīgās datu kopas)	Normatīvo aktu vienību datu pieejamība šobrīd tiek risināta e-lietas jomas ietvaros, pateicoties IeM IC Pantu klasifikatoriem, tomēr šādiem datiem būtu jābūt nodrošinātiem, piemēram, sadarbībā ar Latvijas Vēstnesi un pieejamiem datiem Atvērto datu formātā. Plānota anonimizēto nolēmumu tekstu publicēšana Atvērto datu portālā.
2.	IKT infrastruktūra un kiberdrošība (t.sk. mākoņdatošana, sadalītā vide u.c.)	IKT infrastruktūra un kiberdrošība (t.sk. mākoņdatošana, sadalītā vide u.c.)	Nodrošina augstu pieejamību, drošību un atbilstību datu aizsardzības prasībām visām e-lietas komponentēm.
3.	Valsts arhīvs	Elektroniskās lietas arhivēšana	Nepieciešama ilgtermiņa glabāšanas risinājumu saskaņošana ar VNA prasībām.
4.	DAGR	Datu integrācija un piegāde	Nodrošina strukturētu datu izplatīšanu starp iestādēm, aizvietojot manuālu dokumentu apmaiņu.
5.	Veselība	Ekspertīžu dati, medicīniskā informācija	Nepieciešama datu apmaiņa ar VM un ārstniecības iestādēm ekspertīžu vajadzībām.
6.	Finanses, nodokļi un muiža	VID datu pieprasījumi	Atvieglo piekļuvi finanšu datiem kriminālprocesa un administratīvo pārkāpumu izmeklēšanā.
7.	Būvniecība	Būvvalžu un BIS dati (ja nepieciešams pierādījumu iegūšanā)	Atsevišķos procesos nepieciešama datu saņemšana no BIS par īpašumiem vai lietām.
8.	Starptautiskā pārrobežu datu apmaiņa	Sadarbība ar EPPO, Eurojust, Interpol, ECRIS	Nodrošina e-lietas starptautisko datu apriti un savietojamību ar ārvalstu platformām.
9.	Kultūras	Tulkotāju reģistri, terminoloģijas datubāzes	Nodrošina tulkošanas atbalstu lietās ar ārvalstu personu līdzdalību, piemēram, integrācija ar Tilde, terminologija.lv u.c.

Tiesu administrācija

Kontakti konsultācijām

- Māris Kumerdanks, maris.kumerdanks@ta.gov.lv
- Kristaps Zēlavs, kristaps.zelavs@ta.gov.lv